

100110 9.30 uur Groningen Lk. 11 en 18

Lezingen: Lk 11:1-13 en 18:1-8

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Aanstaande zaterdag begint de week van het gebed. Op veel plaatsen in ons land en ook in onze stad zijn bijeenkomsten georganiseerd door christenen die samen willen komen om God op een intensieve manier te vragen om zijn zegen.

We hebben als volgelingen van Jezus het gebed nodig. Misschien wel meer dan ooit tevoren. We leven in een cultuur waarin veel maakbaar is geworden. Ook in de kerk. We denken wel eens te snel dat we de oplossingen klaar hebben liggen voor de dingen die er zijn. Technieken en strategieën kunnen een verblindend effect hebben op onze positie als scheepsel ten opzichte van de Schepper. Daarmee verdwijnt ook vaak het doel van ons bestaan uit het oog.

Het is daarom een mooie en goede gedachte om aan het begin van het jaar tijd te nemen om te bidden. Gebed maakt ons voor alle dingen ervan bewust dat er geregeerd wordt en het richt onze aandacht op God, zelfs nog meer dan dat het Gods aandacht op ons en onze behoeften richt.

Het is ook nodig om er samen over na te denken wat het gebed nu eigenlijk inhoudt. Wat de goede woorden zijn, wat de goede houding is ten opzichte van God. Dat je niet zomaar weet hoe het moet, blijkt wel uit de woorden die we hebben gelezen: Lk 11:1 *Here, leer ons bidden.*

Het goede voorbeeld van Jezus brengt de leerlingen op het idee om aan Jezus te vragen of ook Hij hun wil leren te bidden. Blijkbaar is er iets in de manier waarop Jezus bidt, dat de leerlingen prikkelt om deze vraag te stellen. Met dezelfde leergierige houding luisteren we vanmorgen mee naar het antwoord.

1. Focus op het Koninkrijk

Jezus geeft antwoord door de leerlingen een kort eenvoudig gebed te leren. Uiteraard herkennen we in de woorden van Lucas het 'Onze Vader'. Het Onze Vader heeft in haar eenvoud een geweldige kracht. Het gebed is eenvoudig in de zin dat alles teruggebracht is tot op de kern. Het gaat om: de eer van God, de komst van het Koninkrijk, voedsel voor elke dag, vergeving en de kracht om niet toe te geven aan verleidingen. Jezus' les is een nuttige. Een noodzakelijke. Het richt onze aandacht eerst al van onszelf af op God. Zijn dingen worden het eerst genoemd.

God wordt Vader genoemd, we kunnen aan op zijn liefde. Later werkt Lucas dat nog uit in de uitleg die erachteraan komt.

Het Onze Vader brengt de veelheid aan mogelijke vragen terug tot een overzichtelijke hoeveelheid. En brengt een gerichtheid op God en zijn plannen.

De les voor vanmorgen heeft in eerste instantie misschien wel vooral het karakter van 'afleren'. Van loslaten. Vanuit de totale drukte en de veelheid van gedachten en van dingen die er zijn in het leven, herinnert dit gebed ons daaraan dat ons leven een focus heeft. Een

doel waarop we gericht zijn, of behoren te zijn. Namelijk God en zijn koninkrijk. We leven toe naar de komst van de grote Mensenzoon en dat is meteen de focus van alles wat we doen en ook waar we om vragen. Veel vragen zijn niet meer aan de orde wanneer je je richt op de komst van het koninkrijk! Je kunt ze in ieder geval plaatsen in het grotere geheel.

Die focus hebben extra hard nodig omdat we de komst van het koninkrijk uit het oog dreigen te raken door de lange tijd van wachten. Voor de lezers van Lucas begon dat al een probleem te worden dat Jezus nog niet teruggekomen was. De lengte van de tijd tot aan de komst van de Zoon des Mensen stelt ook ons op de proef.

Ondertussen is er immers de zuigkracht van de wereld, om mee te doen met de mensen om ons heen en daardoor vergeten we onze Heer te verwachten. We vergeten waarom het gaat in ons leven.

Je gebeden kunnen dan als snel aan kracht verliezen. Je weet niet wat je moet vragen aan God, omdat je ook niet weet wat je eigenlijk gelooft over Hem en zijn handelen. Je vraagt dingen aan God die er eigenlijk niet toe doen, of alleen maar afleiden.

Lucas brengt daarom het Onze Vader terug tot een kern, waarbij er nog meer dan in de andere versie van het Onze Vader, gefocussed wordt op de essenties. Hij noemt precies de kerndingen die we nodig hebben in het leven hier op aarde: de gerichtheid op Gods toekomst en zijn eer en in het kader daarvan alles wat nodig is voor onderweg naar het Koninkrijk, vooral de Heilige Geest. De dingen voor het leven nu, geplaatst in het kader van de vraag om de komst van het koninkrijk.

Jezus leert ons om te vragen: Uw koninkrijk kome! Daar draait het om. Vader: Uw koninkrijk kome. Wanneer die focus er is, zijn er twee dingen van belang: vasthoudend en vrijmoedigheid. Twee dingen die nauw samenhangen met Jezus' les.

2. Vasthoudend

De gelijkenis van de onrechtvaardige rechter onderstreept het belang van vasthoudendheid op een krasse wijze. Als afsluiting van onderwijs aan de leerlingen over de vraag wanneer de Zoon des mensen komt en daarmee het koninkrijk, vertelt Jezus de gelijkenis van de weduwe die maar blijft aanhouden bij een onrechtvaardige rechter.

De gelijkenis spoort aan om tegen alle menselijke verwachtingen in te blijven vragen aan God om recht. Ondanks al het onrecht dat je voelt: blijf God aanroepen. De weduwe heeft eigenlijk niets te verwachten van die man. Ze kan hem niet omkopen, haar tegenstanders zijn veel machtiger dan zij. Ze heeft niets anders over dan alleen maar haar vasthoudendheid. Elke dag opnieuw komt ze bij de man en brengt ze haar zaak hem onder ogen. De man wordt het zat en zegt: straks krijg ik nog een klap in mijn gezicht van die vrouw. Laat ik maar toegeven.

Luke 18:6-8 ⁶ En de Here zeide: Hoort, wat de onrechtvaardige rechter zegt. ⁷ Zal God dan zijn uitverkorenen geen recht verschaffen, die dag en nacht tot Hem roepen, en laat Hij hen wachten? ⁸ Ik zeg u, dat Hij hun spoedig recht zal verschaffen. Doch, als de Zoon des mensen komt, zal Hij dan het geloof vinden op aarde?

Die houding wil Jezus bij ons. Het aanhoudend bepleiten van onze zaak bij God.

Deze gelijkenis werkt ook in een ander opzicht zeer stimulerend omdat de komst van het koninkrijk blijkbaar alles te maken heeft met het verschaffen van recht. De gelijkenis sluit

aan op de gedaante van de Zoon des mensen – rechtergestalte uit Daniel. Hij is aangesteld om uiteindelijk recht te verschaffen.

Onrecht op aarde is er veel. Veel wordt niet rechtgezet. Zeker als je onrecht breed neemt, als dingen die niet recht zijn, is er nogal wat...

Het kan juist ook een reden zijn om te gaan twifelen aan het geloof en het maar in het hier en nu te zoeken, te twifelen aan de vraag of God er wel is. Ook gelovigen treft veel onrecht, met een ontmoedigende werking.

- je kunt denken aan al die mensen die vervolgd worden omwille van de gerechtigheid. De mensen in Noord-Korea, de gelovigen in Iran. Wat een onrecht wordt hun aangedaan. Laten we meeroepen: *Hoelang nog o Heilige en rechtvaardige rechter wreekt u niet hun bloed?* Het is een zware beproeving om dat te dragen. De bede 'en leidt ons niet in verzoeking' heeft daar alles mee te maken. Het is de bede om niet ten onder te gaan wanneer er door het onrecht zo aan je wordt getrokken.
- je kunt denken aan al het onrecht dat je om je heen ziet en maar steeds een plaats blijft houden op aarde. Al dat lijden, het is niet recht.
- Ook in ons leven zijn er dingen die als onrecht te bestempelen zijn. in de dingen die jou worden aangedaan. Je kunt daar makkelijke en verkeerde weg mee gaan of ontmoedigd raken. Neem niet zelf wraak, maar roep tot je rechter.
- of wat breder opgevat: zonde in mijn leven. Zet de rem op het uitzien. Roep dan: bevrijd me Heer; Ik ben toch Uw kind. Ik ben toch niet langer slaaf van de zonde. Wie zal mij bevrijden uit het lichaam van deze dood. Het is niet recht, verschaf mij recht!
- ziekte als scheefgroei van God goede orde: Heer wat ik voel is toch aantasting van de goede orde die u in de schepping hebt gelegd.

De gelijkenis leer ons zo : Blijf aanhoudend roepen: Uw koninkrijk Kome. Vertrouw op de komst van de Mensenzoon, eenmaal op de wolken. Laat het onrecht je niet verwarren. Als zelfs een onrechtvaardige rechter door het aanhoudende karakter van de vraagster uiteindelijk toegeeft, hoeveel te meer niet God die van zijn kinderen houdt! Waar blijft ons geloof, ons vertrouwen dat Hij uiteindelijk toch komt? Zal Jezus ook geloof vinden?

3. Vrijmoedigheid

De focus op het komende Koninkrijk van de Vader mag ons ook vrijmoedig maken. Het geloof in zijn komst, het vertrouwen op Zijn liefdevolle aandacht voor ons, mag ons de moed geven om vrijmoedig te zijn.

Vrijmoedig om de dingen te vragen die nodig zijn om te leven tot aan de komst van de grote Mensenzoon. Dat is de bedoeling van de uitleg na de korte verwoording van het Onze Vader. Daarvoor zijn die andere beden in het onze Vader ons ook gegeven: genoeg te eten en te drinken, de zorg voor het leven hier op aarde. De vergeving van zonden, zodat we zonder vrees de komst van de Rechter kunnen verwachten. We mogen vragen om niet in verzoeking te worden gebracht.

En Jezus spoort aan om ruim te vragen. Om te vragen wat je nodig hebt: je vraagt gewoon drie broden in plaats van 1. Je vraagt en je zult krijgen. Je krijgt het goede. Onze Vader weet wat je nodig hebt.

Vraag maar, als je eenmaal gefocussed bent op het koninkrijk. Vraag op het onbeschaamde af. Hij is immers onze Vader. De gelijkenis van de vriend die vanwege een vriend ter

middernacht een vriend vraagt om drie broden, ter wille van een vriend die komt terwijl je niets is huis hebt, maakt het duidelijk.

Die gelijkenis daagt ons uit om dingen te vragen aan God die eigenlijk niet kunnen, wanneer je op de klok let. Omdat je niet zonder kunt, omdat het nodig is voor een vriend, mag je in vasthoudendheid ook onbeschaamd worden en het nu al opeisen. Nu, op dit ogenblik. Juist voor de lezers van Lucas was dit belangrijk. De Mensenzoon moet nog komen. Het is nog middernacht. Het is nu niet de tijd om te verwachten dat alles goed komt. Maar wat hebben we dan nu aan Jezus?

Vraag maar nu om het koninkrijk. Vraag het nu, nu de klok nog niet ver genoeg is gelopen. Vraag om een lening op basis van de komst van het koninkrijk. Zelfs al is het donker, vraag maar vast een voorschot van dat licht. Onbeschaamd vragen om zijn koninkrijk zelfs in het hier en nu.

Wat kun je daarvan verwachten? Het slot van de uitleg in H11 brengt ons bij de uitspraak van Jezus, dat we zeker de Heilige Geest zullen ontvangen wanneer we daarom vragen.

De Geest van Jezus, is het koninkrijk onder ons, of in ons. Zo noemt Lukas dat zelfs op een andere plaats. De tijd geeft aan dat de Zoon nog komen moet, maar omwille van het gebed van de leerlingen, op hun geroep, heeft God de heilige Geest gegeven: voorschot op het koninkrijk. De Geest die in het nu van het nog niet, het toch al wel van het koninkrijk mogelijk maakt. Ja, zelfs ons en de mensen om ons heen in de richting van het koninkrijk drijft. Dit woord van Jezus wordt waar in Handelingen 1, wanneer de leerlingen samen zijn in eendracht om te bidden om te Heilige Geest. Die Geest komt en bevrijdt mensen al metterdaad van zonden, en van ziekten. Het is nog niet het paradijs, maar er zit zoveel kracht in Zijn aanwezigheid dat je kunt zeggen: het koninkrijk is onder ons, is in ons. Amen